

ELS PRIMERS FOTÒGRAFS VILANOVINS

M.G.

Encara que la fotografia, des dels seus inicis, ara fa més de cent cinquanta anys, ja era coneguda pels vilanovins degut a que la vila era visitada d'una manera periòdica per fotògrafs passavolants que oferien els seus serveis instal·lant l'estudi, normalment, a la mateixa fonda on es guarien, no seria fins a finals dels seixanta, quasi els setanta, del segle passat quan un vilanoví, en Manuel Roig i Más, s'establia com a fotògraf i obria un estudi al carrer de l'Església, número 14, que aviat el va canviar al carrer del Progrés, núm. 6, per acabar al carrer de l'Aigua, núm. 8 que, segons el padró, era on vivia.

Un recent inventat sistema fotogràfic, al 1860, permetia obtenir de l'original una imatge en negatiu, sobre un vidre emulsionat i treure'n tantes còpies positives com es volgués sobre un paper recobert d'una emulsió d'albúmina i nitrat de plata. Així, amb aquest sistema, sobretot, es va poder tenir la possibilitat de fer diverses còpies d'una mateixa imatge ja que fins al moment era pràcticament impossible. Les fotografies eren peces úni-

ques i reservades a certes capes socials. El nou procediment va permetre a molts més vilanovins gaudir de la imatge d'un amic o d'un parent, presents o absents, i poder contemplar un paisatge llunyà, qui sap si de l'altra banda de l'Atlàntic. Els pobles costaners, que eren la porta de sortida de les mercaderies i dels homes cap a l'aventura del Nou Món, van fer que els fotògrafs s'hi establissin abans que en altres localitats. Si fem una ullada

veurem que, a la costa gironina, Sant Feliu de Guíxols arribà a tenir quatre establiments fotogràfics i Blanes dos. Al Maresme, Mataró n'era el principal punt, seguit del Masnou, que era la sortida dels vins d'Alella.

A la nostra costa només Vilanova era el punt escollit. Lògicament, a Barcelona i Tarragona, així com localitats com Reus o Figueres, que eren punts neuràlgics de l'economia, també hi havien fotògrafs establerts. La Ciutat Comtal tenia ja més de cinquanta establiments oberts al tombant del segle. Tornant a la nostra ciutat, a finals dels setanta, A. Capmany, que tenia un estudi anomenat "Fotografia Barcelonesa", al carrer de Sant Gervasi, núm. 68 entresol, al *Diario de Villanueva* del mes de juny de 1872, comunicava que tenia exposada una vista panoràmica de la nostra

vila fotografiada des de Sant Joan. Més tard va ser exposada a Barcelona. Amb el mateix nom de "Fotografia Barcelonesa" apareix al poc temps un altre fotògraf, en Vilarnau, del que se'n guarda alguna fotografia al Museu Víctor Balaguer. Un fotògraf que no solament va fotografiar Vilanova i la gent de la seva comarca va ser en Duran, establert a la rambla núm. 22. Al poc temps va tancar el seu estudi. Altres fotògrafs que van establir-se a la nostra ciutat a les acaballes del segle XIX van ser en Josep Saburit i Ferrer, en Carlos Bertazioli, que també tenia estudi a Vilafranca, i que va tancar els dos estudis per establir-se definitivament a Barcelona, i en Cesar Casas i Vigo.

Per una altra banda, fotògrafs de Barcelona també van visitar la nostra ciutat, especialment per retratar

el Museu Víctor Balaguer i les seves instal·lacions. També l'Exposició Regional del 1882 va atraure fotògrafs de Barcelona, i en la mateixa hi participaren, com a expositors, en Rafael Areñas, en Matarrodona, en Miret i Areñas i en Miguel Aragonés. El vilanoví M. Roig en va fer les fotografies oficials conjuntament amb en Narciso Nobas, també de Barcelona. En el Butlletí del Museu del 26 de novembre de 1888 podem llegir "El conocido fotógrafo de esta villa D. Manuel Roig, protector de este Instituto, ha enriquecido nuestra colección de miniaturas con un precioso retrato de un caballero catalán de principios de siglo, y la de fotografías con treinta vistas de las distintas secciones y principales instalaciones de la Exposición regional celebrada en esta villa en 1882". ■

PRIMAVERA FOTOGRÀFICA

AL MUSEU VÍCTOR BALAGUER

Del 13 d'abril al 30 de maig, i emmarcada dins el projecte de la Primavera fotogràfica 1998, la Biblioteca Museu Víctor Balaguer de la nostra ciutat està preparant una exposició d'originals fotogràfics del s. XIX que, tot i no ser molt àmplia, recull una col·lecció molt destacable de retrats de Víctor Balaguer i personalitats d'aquest segle.

La voluntat d'aquesta exposició és revalorar el patrimoni fotogràfic del nostre país, així com recuperar el paper que ha tingut la fotografia en el patrimoni museístic català. En aquest sentit, l'exposició recollirà una selecció de fotografies del s. XIX, algunes d'elles pertanyents a la pròpia institució i d'altres provinents majoritàriament de col·leccionistes particulars de casa nostra. Així doncs, l'exposició que acollirà el Museu Víctor Balaguer s'inclou en l'apartat de patrimoni i homenatge de la 9a edició de la Primavera fotogràfica.

L'exposició abarcarà un període concret, que va des de l'any 1860, data en la qual apareix el procediment negatiu/positiu, vidre/paper i el moment en que la fotografia comença a estar a l'abast del públic en general, fins al 1884, any en què es va inaugurar la Biblioteca Museu Víctor Balaguer. L'exposició constarà de fotografies emmarcades algunes per blocs d'autors i d'altres demostrant el corrent estètic del moment, mitjançant l'exhibició d'obres d'autors nacionals i estrangers.

La mostra donarà a conèixer els diferents moments de la fotografia que, en els seus inicis, per exemple, es ca-

Prometeo encadenado. Güell. Fotografia de l'any 1868, que presenta un home vestit de troglodita. El personatge és Ernesto Rossi, famós cantant d'òpera, amic de Víctor Balaguer

racteritzava per les limitacions tècniques i que en determinaven la seva estètica. El tema que aglutina aquesta exposició és el retrat, una vessant que des del seu naixement va tenir

molta acceptació. Així doncs, les imatges que es presentaran seran principalment de personatges anònims al costat de personalitats tan conegudes com Víctor Balaguer, Víctor Hugo, Isabel II, Lluís II de Baviera, la Reina Victòria d'Anglaterra, Garibaldi, Eugènia de Montijo, etc.

Les obres exposades provenen de la Biblioteca de Catalunya, de la pròpia Biblioteca Museu Víctor Balaguer i de col·leccions particulars. ■

ALGUNS AUTORS REPRESENTATS EN L'EXPOSICIÓ

Catalunya
 Barcelona: Moliné i Albareda, Joan Martí, Fernández (dit Napoleón), cantó i Lareñas
 Vilanova i la Geltrú: Roig
 Lleida: Manetes
 Girona: Peraferrer i Massaguer
 Tarragona: Torres

Foranis
 Laurent (Madrid), Kaolac (Madrid), Herbert (Madrid), Saroni (Anglaterra), entre d'altres